

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravništvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 97.

V Ljubljani, v soboto 28. aprila 1894.

Letnik XXII

Dolenjsko — v nevarnosti!

(Konec.)

II. Še gorjé!

A to še ni vse! Nov žid, ali bolje cel zbor židov se nam obeta, ki se naseli v dolenski metropoli, v Novem Mestu. Nekdanja vojašnica se bo dne 30. t. m. na dražbi prodala. Nekateri so hoteli, da bi jo kupilo mesto in priredilo v nji stanovanja za zasebnike, katerih je res silno potrebno. To je bila pametna misel. Kam neki pojdejo dosednji prebivalci vojašnice, ako se jim bo treba neutegoma seliti iz nje in narediti prostor novemu gospodarju? Sicer se v mestu sedaj marsikaj zida, a to še nikakor ne bo zadostovalo, zlasti ne, ako se vresniči nada, da železnica privede kaj tujcev. Že lani na ponesrečenem Šukljevem volilnem shodu v Novem Mestu je neki uradnik opozoril meščane na nedostatek dobrih, primernih stanovašč. Kako koristno bi bilo za mesto, ako bi si vojašnico prilastilo, temeljito jo popravilo in jo dalo v najem raznim strankam. Mnogim družinam bi bilo s tem ustrezno, in mesto bi bilo imelo vsako leto gotove dohodke.

Tako so mislili nekateri in pri občinski seji glasovali za to, da mesto kupi poslopje. A k neki poznejši seji je prišel kot pooblaščenec nekega virilnega glasu v odboru mož, ki je vse preje, nego Slovenec, čeprav je v Novem Mestu igral že važno ulogo. Ta je s svojim govorom večino mestnih očetov pregovoril, da so glasovali za to, naj se mesto kupčije niti ne udeleži, da poslopja nikakor ne kupi, četudi se proda le za 15.000 gld., češ, poslopje je tako slabo, da bi poprave preveč veljale. — Z večino glasov je ta predlog obveljal. Kupovali bodo v kratkem rajše palače, katere jim bo sezidal — žid.

Pred par dnevi so si trije tujci ogledali vojašnico, bojda vsi trije židovi! Kakor se čuje, kupi jo najbrže ljubljanski žid Koppmann z nekaterimi tovariši izraelskimi, ki napravijo tu predilnico. Da bodo pa iz Krke dobili dovolj vode, pogovorili so se z mestom, da se jim proda tudi mestni mlin. In mesto je rado ustreglo tej želji, ker pri mlinu ima mesto bojda vsako leto zgubo. Tako torej smo zagotovljeni, da s 30. aprilom t. l. dobimo v deželo novo židovsko gnezdo.

Čuje se, da se nekateri jako veselé, da dobé v mesto kapitalista, ki bo začel veliko podjetje, ki bo vsaj kaj zidal in življenje v mestu prenovil in dal ljudem kaj zaslúška itd., sploh, ki bo dolensko metropolo menda kar čez noč preosnoval v blaženi Jeruzalem, po katerem se bo cedil med in pretakalo mleko!

Kaj naj rečemo na vse to?

Žalostno znamenje je, silno žalostno, ako dobimo res novo židovsko postojanko v deželo, a neprimerno žalostnejše je, da ljudje na krmilu, vse to mirno gledajo, vse to pusté, da vse to celo želé Tožna nam majka! Kdor res vse to ravnodušno gleda in dopušča v kljub temu, da bi na kak način mogel zabraniti to nesrečo, o takem si ne moremo drugega misliti, nego da ga je Bog udaril — s slepoto! Kdor le količkaj pozna sedanji skoro do cela požideni svet, zgroziti se mora pred židovsko močjo in oblastvom. Povsod se jih branijo, povsod jih odrivajo, povsod jih napadajo, ker njih nasilstvo se ne dá več prenašati; le pri nas so nekateri tako napredovali v moderni humaniteti, da se židov veselé, da jih skoro vabijo med-se. Dobro vemo, da si tudi židje želé k nam, ker vedo prav dobro, da jim bo lepa Slovenija še — obljubljena dežela!

Nekateri se sicer tolažijo, češ, ta bo pošten žid, ki bo imel le tovarno, drugih posestev ne bo

kupoval, ta bo dajal le zaslužek, ne bo si lastil naših pravic. Torej žid bo naš vrhovni dobrotnik? Da, zidal bo mnogo, toda ne za nas „gojime“, temveč za-se in za otroke Izraelove. Njim bo pripravljal pot med nas, nam pa bo kazal pot iz domovja, v kolikor nas ne bo potreboval. Ali res kdo méni, da bo uprav ta žid zatajil svojo židovsko naravo? Poglejte v druge države, v Rusijo, na Poljsko, Nemško, Erancosko itd.! Poglejte, kako tam židje izvršujejo ulogo „človekoljubnih odrešenikov“! Vzlasti pa si oglejte okolico brnsko na Moravi, kako neizrekljivo revno žive tam vzlasti tkalski delavci. Nobeno delo se tako slabo ne plačuje, kakor ravno preja in tkanje po tovarnah. S predilnico v židovskih rokah se sezida tovarna za proizvodnjanje revščine, ognjišče za stradanje in — — socijalizem! Ni treba, da bi bil prerok, ako napovem že naprej, kaj se bo zgodilo v prav kratkem času. Ako žid ne bo imel cenejih delavcev od drugod, imel bo domače, katerim bo plačeval tako, kakor sploh židje plačujejo. Dobička bomo imeli le toliko, da bomo prej ali slej doživeli kak štrajk. Kakšen „dobiček“ bo imelo mesto z okolico vred v moralnem oziru, ne da se niti dovolj pregledati. Enak bo gmotni položaj. Ljudje si bodo pri njem iskali posojila in tako bodo zagazili v njegovo oblastvo, ko sami ne bodo vedeli kdaj in kako. Naenkrat bodo čutili, da so jim roke zvezane. Kakor bo on godel, tako bodo morali plesati. Hišo si bo prilastil za hišo, napravil prodajalnice, krème in začel vsakovrstno trgovino. Vsi njegovi delavci in dolžniki bodo morali pri njem kupovati, in tudi drugi ljudje bodo k njemu zahajali, ker židovsko blago bo ceneje nego vsako drugo. Tako bodo polagoma vsi domači trgovci, obrtniki in vsi mali mojstri ugonobljeni. A židovski vpliv se ne bo čutil le v mestu. Kjerkoli bo na prodaj kaka grajščina, kaka velika kmetija, kdo bo kupil, ako ne žid? Tako bo povodenj židovstva kmalu prepla-

LISTEK.

Dve sestri.

(Povest. — Slovaški spisal Sv. Hurban Vajansky.)

IV. Maškarada in drama.

(Dalje.)

Celé v tiho domovje Vidinske prišla je ta novica. Ana je zarudela ko potonka in pobesila glavo. Na misel ji šine prostovoljna obljuba divjega jezdeca. Nečuven nemir razburi njeno srce. V nekem junaškem svitu pojavi se ji postava neobičajnega moža.

„To ni prozoren kristal,“ premišluje, „to je zagonetka, nepredorna globoka voda.“ Trudi se odgonetiti to uganko.

„Slavna je ta rodbina,“ prične teta, „dedi Važeckega sedeli so v visokih uradih. Nekdaj, seveda je temu že mnogo let, pobirali so nasilno davek od potujočih kupeev. Pozneje je bil Andrej Važecy kraljevski točaj, njegov sin postal bi bil palatin, toda nastali so nemiri in vstaje, v katere se je bajé tudi on vmešaval. Na kraljevo povelje bil je obglavljen.“ Vidinska je bila živa kronika okolnih rodbin.

Dolgo je pripovedovala Ani o starih in novejših razmerah rodbine Važecké. Še slutila ni, kako

draži fantazijo svoje nečakinje, kako tóne srce mlade deve, itak v nemljivo za romantične sanjarije.

Vzbunjena, nemirna hrepenela je Ana po čistem zraku. Koštanjev drevored razprostiral se je blizu letinega domovja. Deva ogrne preko pleč svoj plašč in odide iz sobice, da se okrepča v drevoredu. Steze in klopice bile so pokrite z rumenim, odpalim listjem. Veter je trgjal nove liste, ki so se vrteli v zraku in padali na tla. Roj gimnazijalcev šel je iz šole. Veselo so ščebetali mladeniči in uganjali burke. Siromašna starka s piskercem gre mimo. Ana seže mehanično v žep in ji da desetico. Rahločutno srce je nagnjeno do miloščine.

Kakor bi bil skočil iz zemlje, stal je pred njo Ferdinand Važecy. Nehoté se ustavi, na to pa krene na desno, da se mu ogne. Spoštljivim pozdravom obrne se proti nji.

„Ne, gozdna vila, tako nebrižno se mi ne umakneš,“ pravi suho in pristopi k nji na levo, „morda hočete poklicati redarja? Ti postopači popivajo po krémah!“ Važecy se sili s sarkastičnim smehom, toda iz očíj mu je plamtelo nekaj drugega, nego posmeh.

Ubogo Ano spreleti mraz. Brez svéta gre tik barona. Glas ji zastaje v grlu.

„Brez šale,“ nadaljuje Važecy s tihim glasom. „Kdo da sem, veste, za to so skrbeli prijatelji moji.

Toda stvar je taka. V srcu mojem gnezdi od detinstva ból nad našo ničevostjo.“

Ana se ujunači.

„Veledenjeni gospod, nisem vas vprašala po vaših bólih. Vi kot kavalir ne boste silili ženske, da se z Vami razgovarja o takem predmetu.“

„Stojim tu ko prošnjak! Vi kot ženska ste izvestno usmiljena.“ Glas njegov je izgubil rezkost; skoro bi dejal, da se je tresel.

„Ali mi obljubite, da je to zadnjikrat?“

„Obljubim! Saj veste, da držim obljubo.“ In tako je deklica proti svoji lastni volji privolila, da poslušá tujega moža. Sama sebe se je bala in hudo očitanje je težilo njeno vest.

„Vetrič nagaja,“ dé Važecy, „kratek bo govor moj, samo tri minute. Odpustite, nisem govornik, jaham naravnost do cilja, ne oziraje se na zapreke. V zlobni bóli nad svojo ničevostjo zapravljaj sem življenje in moči poznatim načinom. V najdivjejši prostopašnosti čul sem v svojem srcu zdrav glas, a nisem ga razumel. V senci jelševja pojavi se mi krasna ženska in v hipcu sem razumel tajni glas. Vsa bajna moč nedolžnosti, proste krasote padla mi je na razburjeno dušo. Presenetil sem vas pri reki in tajni glasovi vesti premenili so se v jasno govorico. Nič ne skrivam pred vami, nič. Prebrodil sem mlako vseh grehov, valjal sem se v nji, popijal sem,

3/4 6 m. m. 2

vila našo deželo. Hudourniki so že odprti. Zato pozor Slovenci!

III. Žalostna bodočnost.

Hvalimo se in ponašamo se radi Slovenci, da smo se probudili v duševnem oziru. Resnične so pesnikove besede, da „misel se sveti in duh slovenski na zraku Evrope.“ Narodno probujeni živimo kot narod. In kdo nam je k temu pomagal? Lastna moč, lastna pridnost in vstrajnost, nobena tuja pomoč! Zmagali smo sami, čeprav neznan narod, vse neštete trume sovragov. Pospeli smo se na površje v duševnem življenju.

Kaj pa je in bo z nami v gmotnem oziru? To vprašanje je sedaj pri nas gotovo najvažnejše. Samo narodnost nas ne bo živila. Ako ne bomo trdno stali v trdnih domovih, ako gmotne razmere ne bodo zdrave, porušilo se bo vse. Bomo li v gmotnem oziru zmagali z lastno močjo? Sedaj ne odgovarjam na to prevažno, temeljno vprašanje; vsakdo naj sodi sam! Ali ni v rokah slovenskih domačinov toliko kapitala, da bi osnoval na Dolenjskem kako tovarniško podjetje vzlasti sedaj, ko steče železnica? Ali ne kaže samo vsiljevanje židov v tem času mej nas, da bo sedaj za taka podjetja ugodna doba? Ali bi ne kazalo osnovati Slovincem velikega gospodarskega društva, ki bi pazilo, da kos za kosom lepe slovenske domovine ne pada v žrelo tujcu-židu? Čemu se borimo, čemu delamo ako le v korist — tujcu? Ako pa res potrebujemo tuje opore, kje naj je iščemo? Ali pri židih? Je-li žid jedina pomoč, ki nas more rešiti propasti? Razsodnim ljudem odgovorjati na ta vprašanja, bilo bi odveč. Uči nas zgodovina, uči nas vsakdanja skušnjaja; kdor zna kaj misliti in soditi, sodi sam. Bili so že židje na Kranjskem pred stoletji, a morali so pobrati svoja kopita in odriniti; naši častiti pradedje niso trpeli takih ljudi med seboj, ker židovski in slovenski značaj sta si kakor noč in dan. Jeden se mora umakniti. V prvi se umaknili židje; se bodo-li tudi sedaj, kadar jih bomo siti, kadar jim bomo veleli? Prazna nada! Ako se enkrat vtaboré med nami, držali se nas bodo kakor klopi in pijavke. Našim dedom so gospodovali oblastni tujci po grajščinah, našim potomeem pa bodo ukazovali desetkrat hujši gospodarji — židje. Ti nas ne bodo le bičali in zaklepali v temnice; ti bodo izganjali in izprijali narodu življensko moč.

Zato pa pravim kar naravnost: Ako res ni druge pomoči in opore nam ubogim Slovincem nego žid, bodisi krščen ali nekrščen, potem pa pustimo tudi to! Bolje je, da častno propademo v boju svobodni tisoč let prej, nego kot sužnji pod peto židovstva tisoč let pozneje! — A smelo tudi dostavim: Kdor pozna moč slovenskega duha in žilavost slovenske dlani, ta ne obupuje, ta niti ne dvomi, da se otmemo. Božja pomoč in lastna pamet nas je rešila že marsikdaj; rešila nas bo tudi iz slabih gospodarskih razmer. Ako pa smo zašli že tako daleč, da se sami mečemo židovstvu pod noge, potem pa nismo vredni, da životarimo.

streljal ljudi radi neumnosti, ženske sem smatral za igrače hipne strasti. Valil sem se v propad pregrešne sile, kar ugledam vas. In zdaj vam povem, česar še nihče ni slišal in slišal ne bo. Drznost moja je premagana, na kolenih sem preklečal težko noč pokore. Odurno moje obličje močile so solze. Slekem sem obleko norca. Z možato resnostjo prisegam, da je v iskreni ljubezni vzplamtela duša moja do vas! Tu je roka moja, in lahko podaje Ani svojo žiljavo, močno roko, „verjamete li, da govorim resnico, vsprejmite jo.“

Ani se vrti glava. Sila in železna volja klili ste iz bitosti tega človeka. Srce dekličino utriplje glasno, nogi se ji šibite. Usede se na klopice pod kostanj, pokrito z rumenim listjem. Oddaljen od nje usede se baron in iz žepa potegne uro.

„Se jedno minuto je časa! Obljubujem, da vas ostavim. Verjamete li besedam mojim?“

Ana molči. Rumena list pada ji v naročaj, ona ga prime in vrti med prsti.

„Pol minute,“ reče tiho Važecy.

„Z Bogom!“ dostavi, ostane s klopi, z dvema prstoma vzame deklici rumen list, ne dotakniviši se nje roke. Prožnim korakom hiti doli proti bregu. Ano zaboli v srce. Potok solzá se ji udere po ble-dih licih.

Ustane in urno odide proti domu. (Dalje sledi.)

Zato, Slovenci, boj na vsej črti vsem sovragom naše sreče, našega blagostanja, — boj pred vsem židovstvu, ki stoji na našem pragu, z jedno nogo pa že v hiši. Čeprav se nam bliža s prijaznim poljubom, ne dajmo se slepiti; njegov poljub je iškarijotski! Pahnimo ga nazaj brez usmiljenja, pahnimo ga tako, da se mu ne bo več zljubilo prinašati svojo kramarsko humaniteto med Slovence! Zve naj enkrat za vselej, da med nami ni zanj prostora. Na delo takoj, ker skrajni čas je; sicer bo zamujeno za vselej!

Kdor pa pri vsem tem vendar-le meni, da to ni mogoče, da bi bilo narodu v kvar, žide odganjati, prosimo ga, naj iz ljubezni do domovine vsaj miruje, naj vsaj židov ne vabi k sebi! Ako je on zdvojil nad slovensko močjo, pokazali bodo že drugi močje, da se narod slovenski tudi brez židovskih „odrešenikov“ lahko odreši, osreči in zveliča!

Te odločne besede se utegnejo komu zazdeti preostre, prečrtnogledne. Sodi, čitatelj, kakor ti drago; a če sodiš, ne slepari sam sebe, ker to ti ne bo nič pomagalo, niti narodu koristilo! Žid in Slovenec, to ne gre vkupe!

Marsikdaj se čita v novjšem času v naših časnikih vprašanje: „Kam jadramo?“ Doslej še ni nobeden jasno in določno na to odgovoril. Ne vem, zakaj? Ali si nobeden ni upal odločno to povedati, ali pa si nobeden sam ni znal in upal prav odgovoriti: Ker sodim, da omahovanje nam je le v škodo, izjavim kar naravnost: „Luki židovstva se bližamo s svojo barčico, ako se nismo že v nji ustavili!“

To torej je končno naše zavetje v burnih valovih sedanjosti, to je naš spas, da se ne vtopimo?! Židje bodo poslej naši krmarji, naši varuhi, naši — gospodarji!

In kedo ve, v čigavi službi so ti židje? V službi krščanstva, omike in slovenstva gotovo niso. „Südmark“, „Sulf-rajn“ in „Lega nazionale“ so krotke ovčice proti temu gospodarskemu nasprotniku našemu, ki nas bo potrl brez kulturnega boja s silo svojega mejnarodnega kapitala.

Slovenci! „Naš čolnč otmimo!“ Dixi!

Ako pa kdo vkljub vsemu temu obsoja ne žide, temveč te vrstice, češ, bilo bi neolikano, surovo, ko bi se „človekoljubni, požrtvovalni dobrotniki“ tako nevaležno odpravili izpred praga; ako kdo meni, da Slovenci ostanemo „mračenjaki in nazadnjaki in saecula saeculorum, ko bi se postavno branili modernih židov; ako kdo resno sodi, da drugače nikakor ne postanemo „moderni“, če ne zavladata tudi pri nas moderna mizerija; ako slednjič kdo res le v tem „izvoljenem“ narodu vidi jedino rešitev Slovenstva; ako torej med nami zavladata misel, da druge pomoči nam ni nego židovska — bodi! Udajmo se na milost in nemilost, saj te židovske krivokljune lastovke (recte pustovke!) bojda Slovincem ne označajo viharja, temveč — le srečo prinašajo pod streho!

Srečno vožnjo pod židovskim krmarjem!! —

Mi drugi pa, nepoboljšljivi in nestrpljivi sovražniki vsakega tujstva na domovinskih tleh, — zapuščeni od lastnih rodnih bratov, in zato preobladani od židovstva, pevali bomo na trhli barčici Slovenstva:

Nobeno ped
Za celi svet
Ne damo več,
Ne damo preč
Slovenske zemlje naše! . . .

Državni zbor.

Dunaj, 27. aprila.

Budgetna razprava.

(Štirinajsti in petnajsti dan.)

Pred obravnavo o državnem proračunu bil je danes rešen nujni predlog glede državne podpore za pogorelce v Novem Sandecu, Ogerskem Hradišu in Kostelcu. Obveljal je predlog, ki vladi naroča poizvedovati o teh požarih, in če dotične preiskave pokažejo, da je vsled teh požarov med prebivalci nastala velika beda, za katero podpora občin, dežele in nabiranje milih darov ne zadostuje, naj vlada potrebno ukrene in zahteva v ta namen potreben kredit. Škoda v omenjenih krajih je menda silno velika in samo v Sandecu baje znaša par milijonov goldinarjev.

Ko je bil v prvem branju potrjen še nujni predlog Schauerjev zaradi zidanja nove jetnišnice v Welsu, nadaljevala se je razprava o visokih šolah.

Južnotirolski poslanec Campi se je potozal za italijansko visoko šolo v Trstu in predlagal resolu-

cijo v tem pomenu. Ker je bila za njim razprava zaključena, govorila sta še glavna govornika Biankini in Fournier. Prvi je zahteval, da se Dalmatin-cem ne delajo zapreke glede obiskovanja zagrebske visoke šole; drugi pa je govoril o vseučilišnih študijah sploh. Po končni besedi poročevalca dr. Beera je bil proračun za visoke šole potrjen.

V razgovor so prišle srednje šole, pri katerih je bilo zopet oglašanih mnogo govornikov, ki pa niso prišli vsi k besedi.

Dr. Tuček je tožil o pomanjkanju čeških srednjih šol na Moravskem, Miskolczy pa je priporočal vstanovitev nove spodnje gimnazije z nemškim učnim jezikom v Seretu in strokovne šole za lesno obrt v Radovcu. Kurz je razpravljal šolske razmere na Češkem ter priporočal v Starem mestu v Pragi ustanovitev višje realke s češkim učnim jezikom. Siegmund je tudi govoril o šolskih razmerah na Češkem in se pritoževal, da so sobe v nemških šolah navadno pretesne in jako slabe, ali poslanec Sokol mu je v dejanskem popravku dokazoval, da je v Pragi za nemške otroke veliko več šolskih sob, kakor bi jih moralo po šolski odredbi biti.

Za Sigmundom je bila razprava zaključena in je prišel kot glavni protigovornik na vrsto poslanec Spinčić, ki je obravnaval srednje šole na Primorskem, kjer ima peščica nemških prebivalcev 6 srednjih šol, Italijani 3, Slovenci pa nobene, dasi so v večini, dasi tudi za nje obstoje državni temeljni zakoni, dasi spolnujejo svoje državljanske dolžnosti in tudi plačujejo primeren znesek k stroškom 5.750.000 gld. za šolstvo. Opozarjal je na svojo lani navetovano resolucijo, ki pa še ni izvršena. Potem je razpravljal srednješolske razmere v vsaki deželi posebej in sklepal z opominom, da naj se srednje šole vrede, kakor je priporočal lani v svoji resoluciji.

Glavni zagovornik, vseučiliški profesor Roszkowski, je priporočal večjo skrb za zdravstvene razmere in predlagal resolucijo, ki vladi naroča ozir jemati na zdravstvene potrebe po šolah in povsod nastaviti šolske zdravnike.

Ob koncu se je oglasil se je k dejanskemu popravku tudi grof Pininski in je poročevalcu dr. Beeru odgovarjal, da se mu ni treba še le od njega učiti, kaj poročevalec sme in kaj ne sme; on to sam dobro ve. Dr. Beer je namreč Pininskemu očital, da bi ne bil smel pri centralu kot poročevalec govoriti o verski šoli. Beer tega svarila ni hotel mirno vtakniti, ampak je v končni besedi odgovarjal, da ni imel namena Pininskega podučevati, in da se tudi ni hotel v izgled postavljati drugim poročevalcem; 21 let že izvršuje svoj posel, ali nihče mu ne more očitati, da bi se bil kdaj povzdigoval.

Pri obrtnih šolah, ki so potem prišle na vrsto govorili so včeraj trije govorniki. Adamek se je oziral na obrtne šole na Češkem in v Šleziji, dr. Gregorič pa je vladi priporočal, da naj na šoli za mizarstvo in rezljarstvo, katero hoče iz Marijana prestaviti v Gorico, napravi italijanske in slovenske razrede in da naj se ne ozira na ugovore, ki so se čuli v centralni obrtni komisiji, češ, da je Gorica italijansko mesto in da naj bo tudi omenjena šola italijanska, Slovincem pa naj raje pošiljajo v ljubljansko šolo.

Danes sta govorila o obrtnem šolstvu še Lewicki in Menger, potem se je pričela razprava o ljudskem šolstvu, pri katerem sta kot prvi in drugi govornik govorila štajerska slovenska poslanca dr. Gregorec in Robič. Prvi je dokazoval v prvem delu potrebo verske odgoje, v drugem pa je razpravljal šolske razmere na Štajarskem in Koroškem in zbornici vnovič v spomin klical krivice, ki se glede šolstva godé slovenskim prebivalcem na Koroškem. Govor je bil miren brez pretiravanja, dejanski dokazi dobro izbrani, zato je pa tudi govornik z njim napravil večji vtis, kakor s katerikoli prejšnjim govorom.

Poslanec Robič je razpravljal šolstvo s strokovnega stališča, omenjal pomanjkanja učiteljev in sredstev, kako bi se dalo v okom priti temu pomanjkanju. Nekateri v ta namen priporočajo ustanovitev tretje učiteljske pripravnice, ali govornik opozarja, da je treba v tem slučaju za novo pripravnico izbrati mesto, ki bode ugajalo svojemu poklicu, kar pa po storjeni skušnjaji na Gorenjem Štajarskem ni mogoče. Dalje priporoča pregled in preustrojo šolskega in učnega reda, znižanje tedenskih ur za učitelje, pa tudi za otroke, zlasti za deklice, ki morajo v šoli posedati po 30 do 32 ur na teden. Dokazoval je potrebo materne učnega jezika in zagotavljal, da ni le nepe-

dagogično, ampak tudi nepolitično zatirati materni učni jezik. Slovenci niso zoper učitev nemškega jezika, kjer je vsled posebnih okoliščin potreben; ali prej je treba temeljito znati materni jezik, kakor trdijo najmenitnejši pedagogi n. pr. Disterweg in drugi. Pravijo sicer, da se ljudska govorica preveč loči od pismene slovenščine, ali imel je kot šolski nadzornik priliko nadzorovati tudi nemške šole in se prepričati, da se nemški ljudski dialekt veliko bolj loči od pismenega jezika, kakor slovenski. Sklepal je s priporočilom, da naj učni minister ustreza kulturnim potrebam vseh narodov, ker si bode na ta način na šolskem polju postavil enako nevenljiv spomin, kakor si ga je njegov rojak Dunajewski postavil v finančnem oziru. Zivahna pohvala je sledila tem besedam. Ko to sklepam govori Salvadori. Danes bode učno ministerstvo menda dovršeno. Prihodnja seja bo zaradi grških velikonočnih praznikov v torek dne 1. maja.

Govor poslanca dr. Ferjančiča v državnem zboru dne 11. aprila 1894.

Šolske stvari.

Visoka zbornica! Če tudi v tej skupini, kateri jaz pripadam, v generalni proračunski debati ni prišel nobeden govornik do besede, vendar hočem govoriti jako na kratko.

Pri posvetovanju o budgetu hočemo se ravnati po načelu, katero smo izrekli v decembru. Mi ne odklanjamo vsega proračuna, temveč dovoljujemo sredstva, ki so potrebna za nadaljevanje državnih poslov. Le o postavki, katero sedaj obravnavamo, smo drugačnega mnenja, ker ta točka se je vedno smatrala za nekako zaupno postavko za vlado.

Naj torej v kratkih besedah utemeljim naše postopanje v tej stvari. Ne morem, da ne bi omenil posvetovanj v odseku in posebno še posvetovanja o naših stvareh. Res je, da vlada v odseku ni osorno zavrnila naših tujcev, temveč v marsikaterem oziru se je pokazala celó jako naklonjena.

To je bilo pri več resortih. Tako je učni minister skoro za gotovo obljubil, da se obnovi gimnazija, ki se je leta 1887 bila nenadoma odpravila. Želeli bi, da se ta gimnazija v Kranju že prihodnjo jesen otvori, ker sta ljubljanski gimnaziji prenapolnjeni. Očetu je težko, poslati svoje otroke v ta zavoda, ker mora biti v skrbeh za njih zdravje. Gimnazija v Kranju bode gotovo nekoliko pripomogla, da v Ljubljani ne bodeta tako prenapolnjeni. Tudi ni potrebno, da bi se z otvorjenjem čakalo. Tu so prostori opuščene gimnazije in gimnazija se bode tako-le sukcesivno osnovala. Z ozirom na ljubljanske zavode je jako želeli, da se že jeseni začne z obnovljenjem krajske gimnazije.

Tako odločno pa minister nam ni obljubil, kar mi zahtevamo za gimnazijo v Celju. Toda jaz nočem vprašanje tukaj natančno razpravljati.

Mislím, da se je učna uprava prepričala, da je treba odpomoči na tej šoli, če tudi so ugovarjali nasprotniki. Jaz mislim, da se še jeseni preosnuje ta šola, ker se težave, ki bi se morda pokazale, lahko v kratkem odpravijo.

V odseku je skupina poslancev, ki se je omejila pri razpravi naših zahtev na ti dve točki. Prepričan sem pa, da tudi ta skupina ni niti pičice popustila od neobhodno potrebnih stvari, katere smo mi tukaj leto za letom naglašali. In baš zaradi tega, da bode ta skupina mogla pri prihodnjem budgetu staviti daljše predloge, moramo želeli, da se hitro, vsaj pred posvetovanjem družega budgeta, to izvrši, kar se je obljubilo. Tudi mi, ki ne pripadamo tej skupini, ne zahtevamo, da bi se moralo kar vse nakrat preobrniti. Tudi mi smo zadovoljni, da le polagoma pridemo dalje. Jeden članov skupine, kateri jaz pripadam, je v budgetnem odseku sprožil še več daljših teženj in jaz sem nekako prisiljen, da spregovorim o tem.

Govorilo se je o nekaterih nepovoljnostih na goriški gimnaziji. Te nepovoljnosti in težave se pa lahko odstranijo, ako se osnujejo slovenske in italijanske paralelke.

Minister je izrekel načelo, da je povsod pripravljen odrediti premembe, kjer to zahtevajo poslanci, bodi si tudi v deželni zboru. Če pride na vse poslance, ali pa na deželni zbor, nimamo upati, da bi se premenilo kaj na korist nam Slovincem na Štajerskem, Koroškem ali v Trstu. Pa baš gledé na Gorico bi se to načelo lahko izvedlo. Deželni

zbor, pa tudi poslanci sami so, kakor sem prepričan, mojega mnenja.

Gospod učni minister je tudi gledé na ljudske šole izustil načelo, za katero smo se mi vedno potegovali kakor za pravo, da je namreč treba, da je v ljudski šoli materinščina podlaga pouku. Če se on drži tega načela, našel bode dosti dela na Koroškem, ozirati se bode pa tudi moral na šolske razmere v Gorici in Trstu, v kolikor pride slovenska mladina v poštev.

O tem bode mo še govoriti, ko bode govor o šolskih razmerah, ali vendar bi že danes opozoril učnega ministra, da naj bode previden, kar se tiče predlogov šolskih oblastev. Neki novejši dogodek bode dobro pojasnil, kako potrebna da je ta previdnost.

(Govornik je tukaj navajal slučaj, da je okrajnim šolskim nadzornikom za šmohorski okraj imenovan učitelj, ki je v jako slovenski narod žaléti pismi proslavljal „parteiitag“ v Celovcu, katero stvar smo mi že dovolj pojasnili v našem listu.)

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. aprila.

Civilni zakon na Ogerskem. Predvečeraj so se v odseku gospodske zbornice pričela posvetovanja o civilnem zakonu. Od 79 članov odsekovih jih je prišlo 52 k seji, katera udeležitev se mora imenovati za izredno z ozirom na navado gospodske zbornice. Proti vladni predlogi je zlasti nadškof Samassa navajal jako utemeljene pomisleke. Predloga nasprotuje svobodi vesti in verskemu prepričanju. Tako važne reforme se tudi ne smejo tako hitro sklepati, temveč je vse treba dobro premisliti. Parlament tudi ni vselej pravi izraz javnega mnenja, pravi državnik Pitt. Kardinal dr. Schlauch je pobijal trditve nekaterih govornikov, da se je cerkev povsod drugod zadovoljila s civilnim zakonom. Cerkev je vedno pobijala civilni zakon in ga bode tudi v bodoče, ker nasprotuje cerkvenim dogmam. Pravosodni minister je seveda zagovarjal predlogo, pa ne posebno srečno.

Bolgarija in Turčija. Vsléd prizadevanja bolgarske vlade in pa eksarha je turška vlada ustregla bolgarskemu narodu gledé šol v Makedoniji. Izšla je v tej stvari posebna sultanova irada, s katero so odpravljene samovoljnosti turških oblastev. Eksarhu se je tudi dovolilo, da imenuje dva nova škofa za Makedonijo, osnuje v Carigradu bolgarsko semenišče. Mej Bolgari je zaradi tega veliko veselje in bolgarski časopisi proslavljajo bolgarsko vlado in turškega sultana zaradi tega vspeha. Vsekako hode ta vspeh utrdil še bolj mesto Sambilanu in v nič se bode izkadilo vse upanje tistih, ki so se nadejali, da kmalu odstopi. Največjo nevoljo hode pa sultanova irada vzbudila v Belemgradu, ker s tem, da se je dovolila večja svododa bolgarskemu šolstvu v Makedoniji, se je jako otežila srbska propaganda v tej deželi. Radi ali neradi bodo Srbi morali se odreči vsem nadam, da bi kdaj se utrdili v Makedoniji.

Italija. Odsek za novo postavo o civilnem zakonu je sklenil, da se tisti, ki se samo cerkveno poročé, kaznujejo z globo od 60 do 1000 lir, poleg tega zgubé pa tudi vse pravice, katere so odvisne po zakonu ali pa po določbah moža od samskega ali vdovskega stanu. Duhovnik, ki koga poroči pred civilno poroko, kaznuje se z 200 do 2000 lir globe, in v drugič z ječo od 14 dni do šestih mesecev. Hkrati se mu ustavi plača najmanj za jedno leto. Priča pri taki poroki se kaznuje z globo 200 lir in v drugič z zaporom do dveh mesecev. V odseku pač drugačnega sklepa ni bilo pričakovati, ker je v njem šest prostozidarjev in jeden odpali duhovnik. Zbornica bode ta sklep pač tudi odobrila, ako pride pred razpustom še na vrsto, ker imajo tudi v niej prostozidarji glavno besedo.

Razgled po slovanskem svetu.

Poljska liga v Ameriki.

Poljak, kjerkoli živi, se nikjer ne odtuji svojemu rodu, svojej „kochanej ojczyzny“. Nov dokaz te poljske kreposti je „Poljska liga v Ameriki“, katero sedaj snujejo poljski občani v Zjedinjenih državah. V severni Ameriki nahaja se blizu dva milijonov Poljakov; većinoma so to imoviti, inteligentni in zavedni občani, važen činitelj v družbinskem in politiskem življenju. Toda doslej bili so brez trde organizacije in še le povodom svetovne izložbe v

Cikagu porodila se je skupna poljska ideja v Ameriki, ki bode oživotvorjena z omenjeno „ligo“; namen njen je, kakor slóve dotični poziv odborov, „ohranjenje poljske celokupnosti v Ameriki in vzdrževanje vedne dotike s prvotno domovino, kateri hočemo služiti z vsemi močmi: skupno delovanje v korist občne blaginje v kulturnem, verskem in gospodarskem oziru“. Posamezniki, korporacije in društva prispevati imajo po svojih močeh v to svrhu, pred vsem tudi z gmotno podporo; projektovan je dalje nekak narodni davek; vsak ameriški Poljak plačati ima mesečno vsaj jeden krajcar v blagajno poljske lige, in da bo tim načinom vzrasla velika denarna moč, ni dvojbe; saj imajo ameriški Poljaki svoje lastne dobrodelne zavode, na stotine razno-terih društev, 180 farà, 100 faruñih šol in 20 večjih in manjših časopisov. „Poljska liga“ zasnovala se bode v četrtek dne 3. maja t. l. na občnem poljskem shodu v Cikagu, a dan jubilejne slavnosti narodnega junaka Kosciuszka, ki se je pred sto leti junško bojeval za svobodo. Na ta shod bo poslala vsaka poljska fara svoje zastopnike, vsako društvo svoje odposlance. Oficijalni zastopniki na shodu so uredniki poljskih časopisov (jeden za vsak časopis), učitelji (jeden za vsako šolo) in upravniki javnih zavodov, dobrodelnih in gospodarskih. — Izvestno je to važen korak v narodni organizaciji poljski, ki je posnemanja vreden i med našimi slovenskimi rojaki v Ameriki.

Cerkveni letopis.

Španjski romarji v Rimu.

Iz Rima se nam poročá: Tukaj je sedaj na tisoče španjskih romarjev, vsi čvrsti ljudje prikupljivega obraza. Sv. oče so jih posebno odlikovali. Dne 18. t. m. so sv. oče darovali sv. mašo v baziliki sv. Petra; navzoči so bili romarji, diplomatje raznih držav, več članov španjskih viteških redov in 19 kardinalov. Po sv. maši je kardinal Sanz y Forés, nadškof seviljski v španjskem jeziku prečital adresó, katere vsebina je ta: „Navzoči romarji so iz vseh španjskih škofij in pokrajin. Med njimi so škofje, duhovniki, učitelji, dijaki, plemenitaši, tovarnarji in delavci. Večina jih je, ki si služijo kruh v potu obraza in so prišli ob troških onih, ki sami ne morejo priti. Prišli so, da pokažejo svojo vero, udanost do sv. stola in otroško ljubezen do sv. očeta. Zgodovina priča, da je bila Španija trdna v veri, udana najvišjemu pastirju in stanovitna proti sovražnikom posebno proti mohamedancem. Katoliški Španci hočejo nauke sv. očeta vtisniti si v srce, posebno pa delavci in delodajalci. Obžalujejo tužno stanje sv. stola in prosijo Boga, da bi skrajšal dneve stiske in žalosti.“

Sv. oče so odgovorili z nagovorom v španjskem jeziku, ki ga je prečital msgr. Merry de Val. Bistveno slóve: „Velikanski je prizor, ko je zbrana vsa Španija po svojih odposlancih pred grobom apostolopravkov in najvišjim pastirjem. Ta slovesna vaša izjava trdne vere in udanosti je veličasten konec vseh slavnostij, katere so slavili verniki povodom Naše petdesetletnice. Tudi drugih narodov dragi sinovi so prihiteli izražati svojo udano ljubezen, toda nobena izjava ni bila tako velikanska, kakor je ta.“

Nato naštevajo zasluge slavni Špancev za cerkev in državo: „Vse to uvažujoč boli srce, ko vidimo, koliko škode so vašemu narodu napravile prekucije v zadnjem stoletju in posebno v zadnjem času. Pomislite, dragi sinovi, da je slava Španije bila vedno v tesni zvezi s sv. vero vaših prednikov in da je v prvi vrsti izvirala iz sv. vere. Torej narod naj se poživi v načelih, v duhu sv. vere, da si opomore ter se reši propada. V naših okrožnicah najdejo delavski stanovi mogočno sredstvo, s katerim si morejo olajšati stanje ter vzdržati socialni red. Prava vera uči pravice in dolžnosti raznih stanov med seboj. Vsi katoliki morajo biti prepričani, da vera zahteva od njih jedinost in slogó. Politične strasti ki narod razdvajajo, naj potihnejo, vsi dobromisleči naj se združijo proti sovražnikom družabnega reda v blagor cerkve in države. Podite pokorni svetni oblasti, in to smemo od vas zahtevati s tem vetjo pravico, ker je na čelu vašega plemenitega naroda verna in cerkvi udana vladarica. To so očetovski opomini, katere govorimo do vas in vsega naroda španjskega.“

Zadnjo nedeljo je bil v baziliki sv. Petra blaženim proglašen Jakob iz Kadiksa; slavnosti se je vdeležilo nad 6500 Špancev, ki so po sv. opravilu združeni peli več španjskih cerkvenih pesmij v navzočnosti mnogobrojnega ljudstva iz Rima in okolice.

Sv. Družina.

„Nikomur ni neznan, da je i zaseben i občen blagor posebno zavisen od domače vzgoje“, tako se pričinja pismo Leona XIII., s katerim ustanavljajo družbo sv. družine. Res je vsakemu znano. Toda sovražniki, ki so prisegli podreti altar in prestol, znajo to resnico veliko boljše praktično uporabiti, oziroma zlorabiti, kakor se sploh misli. Ugrabili so družinam najvažnejše sredstvo vzgoje namreč šole. Le nekaj ur so se pustili pri nas za krščanski nauk; to pa le zato, da slepè kratkovidne katoličane, ki potlej kažejo na šole, rekoč: ali niso to krščanske šole? V resnici pa sedaj šole za krščansko vzgojo ne morejo nič storiti. Le še v ljudskih šolah ima katehet precej vpliva, to pa največ zato, ker mu doma starši pomagajo, ki po večini otroke dobro vzrejajo. Na srednjih in višjih šolah pa se dijaki odtegnjejo vplivu starišev. Dasiravno pa stariši otroke dobro odgojujejo, vendar otroci prav težko dobijo krščansko prepričanje. V šoli se navadijo smatrati krščanski nauk za predmet, ki je na isti stopinji z drugimi.

Ravno ta indiferentizem je posebno škodljiv. Ko bi naravnost izključevali veronauk, potem bi katoličani napravili svoje šole, sedaj pa se zadovoljijo s polovičarstvom. Ko bi se veri ugovarjalo, bi se ustavili, sedaj pa se mirno molči in srka polagoma trup indiferentizma. Od šol nimamo sedaj nič pričakovati.

Zato pa je vse odvisno od družin. V teh je treba katoliškega duha in trdnega prepričanja, da se nadomestijo nedostaki šol. Družinam še niso brezverske postave podpisale, kaj morajo misliti in kaj učiti svoje otroke v domači hiši. Brezverci se pa trudijo na vso moč razkristjaniti družine po slabih knjigah in časopisih. Od tod preti jako velika nevarnost. Druga nevarnost so otroci, ki prihajajo iz indiferentnih šol; vsak rod postati mora bolj mladen v veri. Tretja nevarnost pa je sploh brezverski, posvetni duh časa, ki se javlja v zasebnem in javnem življenju, ki je prodril že popolnoma v mejsebojno občevanje. Zato pa je na vso moč potrebno, da se družine v katoliški veri utrdijo. Res pri nas katoliško življenje še lepo cvete, a lahko se začne rušiti in marsikje je že kaj slabega. Kako velika je nevarnost, da začne ljudstvo zmatrati vero za kaj nebitnega; in bode li stalo trdno v nevarnostih, katerim se bližamo urnim korakom. Ljudstvo mora biti trdno v katoliškem prepričanju. Za to mora se pred vsem skrbeti. Toda človek sam ne opravi nič; pomagati mu mora Bog. V ta namen so priporočali Leon XIII. družbo sv. družine, ki naj bi bila vzgled krščanskim družinam. Gotovo si bodo vsi duhovniki prizadevali, jo upejlati. Sv. Oče veda, kaj je potrebno v sedanjih časih, zato pa se le brez pomisleka ravnamo po Njegovih nasvetih. Koliko enciklik so že izdali! Ko bi se bili katoličani, kot zvesti otroci ravnali po njih in jih izpeljali, koliko bi bili že dosegli. Tako pa se le malo doseže, ker se malo na nje ozira. Leon XIII. so rekli pri neki priliki svojim kardinalom, da se morajo katoličani v teh zmešanih časih natanko ravnati po navodih rimske stolice. Ne sme se preslišati tedaj nobeden nasvet, nobeden klic. Zato pa le brez pomisleka vpeljati družbo sv. družine. Mil. knezoškofa ljubljanskega in lavantinskega, dobro znajoč potrebe časa vpeljala sta jo v svoji škofiji in se sedaj že razširja. Veliko družin bratovščin je že sicer mej ljudstvom, toda za cele družine jih je menda kaj malo. Družba sv. družine pa je za cele družine. V vsaki hiši naj bode podoba sv. družine, ozaljšana s cveticami. Bode naj nekako domače svetišče, kjer se bodo vsaki dan zbirali vsi udje družine. Tu naj molijo rožni venec, ali kadar so zadržani z delom vsaj molitev, ki je odločena za sv. družbo. Potlej bode tudi sv. družina delila krščanskim družinam svoj blagoslov, katerega zamore dati in ga hoče dati onim, ki jo prosijo.

Slovstvo.

Najnavadnejše jezikovne napake učencev ptujskega okrajnega glavarstva in kako je naj učitelj iztrebil. Govoril dne 7. avgusta 1893. pri uradni uč. konferenciji v Ptuj Anton Kosi, učitelj v Središči. Ponatis iz „Popotnika“ za leto 1894. V Mariboru 1894. Samozaložba. Tisk tiskarne sv. Cirila. Cena 12 kr. Str. 11. — Jako srečno misel pričel je s svojim govorom gosp. Kosi. V uvodu pojasnjuje, kako važen je jezikovni pouk za ljudske šole. Zatem v I. delu po vrsti našteva glavne napake ptujskega

narečja in v II. delu navaja sredstva, katera naj učitelj vporablja, da jih odstrani in sicer ta-le: 1. Čist učiteljev jezik. 2. Prijazen opomin. 3. Pri vsakem učnem predmetu se naj pazi, da otroci govore pravilno. 4. Tolmačenje slovninskih pravil, vzlasti tistih, ki so nasprotna govoric v narečju. 5. Marljiva gojitev spisja. 6. Pri pouku nemščine opozarjaj o priliki na čisto slovenščino!

Koledar

za 18. teden leta 1894.

Nedelja, 29. aprila: 5. povelikonočna, ev.: Jezus uči o moči molitve. Jan. 16; Peter m. Ponedeljek, 30. aprila: Katarina Sij. dev. Torek, 1. maja: Filip in Jakob ap. Sreda, 2. maja: Atanazij, šk. Četrtek, 3. maja: Vnebohod Kristusov. Petek, 4. maja: Florian m. Sobota, 5. maja: Pij V. m. — Lunin spremen: Mlaj 5. maja ob 3. uri 39 minut popoldne. — Solnce izide 1. maja ob 4. uri 52 minut; zaide ob 7. uri 3 minute. — Dan zraste v mesecu maju za 1 uro 13 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. aprila.

(Škofovsko obiskovanje in birmovanje v ljubljanski škofiji l. 1894.) Prezvizišeni gospod knezoškof ljubljanski bodo delili zakrament sv. birme letos po nastopnih duhovnijah: od 27. maja do 17. junija v dekaniji kočevski, semiški, žužemberški, trebanjski in litijski: Kočevje, Reka (Rieg), Fara pri Kostelu, Osilnica, Banjaloka, Mozelj (Mösel), Spodnji Log, (Unter-Log), Stari Trg pri Poljanah, Nemška Loka (Unterdeutschau) Koprivnik (Nesselthal), Stara Cerkev (Mitterdorf), Polom (Ebenthal), Stari Log (Altlog), Topla Reber, (Unterwarmberg). Hinje, Šmihel pri Žužemberku, Ambrus, Zagradec, Ajdovec, Dobrneče, Primskovo, Sela. — Koncem junija in začetkom julija bode sv. birma po kamniški, moravški, litijski in leskovski dekaniji: Kamnik, Spodnji Tuhinj, Motnik, Čemšenik, Moravče, Vače, Šmartno pri Litiji, Zagorje, Boštanj. Koncem julija in začetkom avgusta v ribniški in cerkniški dekaniji: Dobrepolje, Struge, Lašče, Sv. Trojica, Bloke, Draga, Loški Potok, Gora, Sodražica. — Slednjič v prvi polovici meseca septembra v kranjski, radovljiški, starološki in idrijski dekaniji: Smlednik, St. Jurij pri Kranju, Cerklje, Radovljica, Kranjska Gora, Jesenice, Bled, Bohinjska Bistrica, Kropa, Stara Loka, Železniki, Poljane, Žiri.

(Duhovniške spremembe.) Čast. g. Valentin Aljančič, župnik na Dobravi pri Kropi je prezen-tovan za župnijo Železnike. Premeščen je č. g. Ant. Hribar, kapelan v Košani, kot kapelan na Dobrovo pri Ljubljani, na njegovo mesto pride č. g. Ivan Abram, kapelan v Mokronogu.

(Iz Rima) se nam poroča: Preč. gosp. Ivan Ev. Marinič, inful. prošt in dekan v Doberlvasi na Koroškem, ki se je te dni na povratku iz Jeruzalema mudil v Rimu, je od Jeruzalemskega patrijarhata imenovan vitezom sv. groba.

(Na ljubljanskem e. kr. učiteljsku) se bodo prihodnji teden vršile sposobnostne skušnje za učitelje in učiteljice.

(Romarjem k Mariji Pomagaj na Brezjah) naznanja župni urad v Mošnjah, da se s 1. majnikom zopet prične redna sv. maša ob 1/4 10. v ondodni romarski cerkvi, tako da se je bode lahko udeležili romarji, ki pridejo z zjutranjim vlakom ob 1/2 9 v Otoče.

(Vožni red na državnih železnicah.) S 1. majnikom bodo prihajali vlaki na ljubljanski državni oziroma južni kolodvor: S Trbiža zjutraj ob 5. uri 53 minut in ob 11. uri 25 minut dopoldne. Popoldne ob 4. uri 48, zvečer ob 9. uri 21 minut. Odhajali bodo z južnega kolodvora na Trbiž ob 7. uri 10 minut zjutraj, 11. uri 50 minut dopoldne, 4. uri 14 minut popoldne in ob 12. uri 5 minut po noči. — V Kamnik bodo odhajali z državnega kolodvora ob 7. uri 23 minut zjutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne in ob 6. uri 50 min. zvečer. Iz Kamnika bodo dohajali ob 6. uri 56 min. zjutraj, ob 11. uri 15 min. dopoldne in ob 6. uri 20 min. zvečer. Nedeljski vlak ostane nespremenjen — V Kočevje bodo odhajali vlaki z južnega kolodvora ob 6. uri 7 min. zjutraj, 11. uri 41 min. dopoldne, ob 6. uri 30 min. zvečer. Iz Kočevja bodo prihajali ob 8. uri 6 minut dopoldne, ob 12. uri 44 min. popoldne in ob 8. uri 34 min. zvečer.

(Oltarni svečniki.) Včeraj smo imeli priliko, videti pri ljubljanskem pasarju g. Fr. Kregarju dvanajst oltarnih svečnikov, ki so namenjeni za župnijsko cerkev v Boštanj. Svečniki so bronasti in bogato pozlačeni, narejeni so v renesančnem slogu, visoki po 87 centimetrov. — Nekaj izrednega je pri teh svečnikih, da imajo na stojalu v niši posebrene podobe 12 apostolov, kar napravlja jako prijeten vtis na gledalca. Tako je zopet z lepim delom domačega uma in domače dlani neumorno delavni župnik boštanski, č. g. Ivan Zlat. Lavrenčič, oskrbel nov kras za svojo župnijsko cerkev.

(Nemški „schulverein.“) S Koroškega: Judeževe groše schulvereinove je sprejela občina Anabihl pri Celovcu za povečanje šole in šola v Železni Kaplji za nakupovanje knjig. — Podružnica v Grabštanju se je razpustila, ker so se udje preveč — „zauimali“ za njo! Da bi ji kmalu sledile vse druge, potem bo vsaj mir v deželi! — Podružnica v Velikovcu zida nemški otroški vrtec, da se bodo v njem slovenski otroci prikrojili v nemške „kulturträgerje“, kakor jih je uedavno opisal „Slovenec“. Stal bode 5000 gld.; iz „rajha“ so dobili nad 2000 gld. za drugo sedaj molčujejo. Denar bi se pač mogel pametnejše porabiti! —m—

(Kako se troši denar socijalno-demokratskih delavcev) poroča delavski list „Fränkisches Arbeiterblatt“, in sicer se njega poročilo dostaje 10 milijonov mark, katere prispeva vsako leto dva milijona nemških delavcev na socijalno-demokratsko propagando: Služnina 50 prvih voditeljev znaša na leto po 20.000 mark, vkupe torej 500.000 mark. Daljših 300 načelnikov drugega razreda dobiva na leto po 5000 mark, vkupe tedaj 1.500.000 mark. Za potovalne prireditelje predavanj določena je letna plača po 3000 mark, kar znaša za 500 potujočih 1.500.000 mark. Dnevščine socijalno-demokratskih državnih poslancev znašajo na leto 120.000 mark. Za volilne agitacije v 359 volilnih okrajih je na leto za vsak okraj odmerjeno 10.000 mark, to znaša vkupe 3.590.000 mark. Za časopise, knjige, brošure, letake (Flugblätter) in štrajke računani se na leto 1.880.000 mark. Tedaj vkupna svota 9.090.000 mark. Iz ostalega milijona mark plačane so še tolpe delavcev, ki se sicer nazivljajo delavce, v obče so pa samo delavski zaplečniki ali lizuni. — Napominani list poudarja, da so podatki njegovi resnični. Ta seznam bil je tudi objavljen v mnogih nemških listih brez ugovora. Stvar zasluži, da se opozarja nanjo i slovenske delavce; saj se z delavskimi novci gospodari slično i po drugih deželah.

(Nemška cesarica na Trsatu.) Čitamo v „Obzoru“: V ponedeljek 23. t. m. obiskala je nemška cesarica s princi in princesami glasoviti hrvatski romarski kraj Trsat. Z ladijo „Christabel“ došla je okolu 3. ure popoldne na Reko in od tam dojde pet kočij na Trsat. Lep razgled že po potu je cesarico kar iznenadil. Kočije se ustavijo pred cerkvijo, kjer se cesarski obitelji predstavi kr. kotorski predstojnik in se ji ponudi za voditelja. Cesarica stopila je s spremstvom v cerkev ter si ogledala i čudotvorno sliko, katera se je dragovoljno odprla, čemur se ni mogla cesarica i spremstvo zadosti načuditi. Iz cerkve krenili so v stari Frankopanski grad, ki je zdaj lastnina grofa Ant. Nugenta. Tu je pregle-dala cesarica mavzolej maršala Nugenta in njegove soproge. Z enega kraja v gradu je krasen razgled na Kvarner in Reko. Cesarica se je tej prirodni lepoti kar čudila in rekla: „To je divna slika, katere ne bom tako hitro pozabila.“ Pri odhodu obdarovala je bogato siromake in nakupila mnogo medalij in svetih slik. Okoli 6. ure došla je zopet v Opatijo.

(Nezgode.) S Koroškega: Tudi na Koroškem je bilo zadnji čas več požarov. Na Suhi blizu Beljaka je zgorelo dne 16. t. m. trem posestnikom vse pohištvo (11 poslopij) in nekaj živine. — Dne 15. so našli v Zablatih pri Medgorjah mrtvega ubožca Habnarja. Umrl je vsled oslabelosti in pogrešali so ga 14 dnij. — Dne 24. t. m. se je zgrudila v Celovcu 42-letna perica pri obešanju perila nanagloma na tla ter takoj obležala mrtva.

(Za škrlatico in vratnico) je v preteklih štirih tednih v logaškem okraju zbolelo 27 otrok.

(Pomoč zoper gosenice.) Okoli drevesa povij s smolo dobro namazani papir, kateri brani gosenicami na drevo. Kmalu se nabere okrog papirja mnogo gosenic, katere lahko pokončaš.

(Mladelaško!) Zadnji „Risvegljo“ ima resno voljo pokazati svetu, da je nasprotnik cerkvi in papežu. Toda revka je pokazal samo svojo neumnost.

O tej njegovi lastnosti naj svedočijo te-le njegove besede, ki jih je zapisal o prihodu španskih romarjev v Rim. Piše namreč: „Romarji prišedši v Rim, se niso mogli dovolj začuditi, ko so videli, da vsa glasovita bajka o vjetništvu papeževem, o njegovi celici z gnjilo slamo, s suhim krubom in z vrčem vode ni drugzega nego velikanska laž.“

(Liberalna svoboda.) V Milanu je hodila do nedavno neka deklica delat v neko tovarno. Letos se je imela pripravljati za prvo sv. obhajilo. Prosila je, naj se ji dovoli, da bi smela vsaj za kako uro izostati iz tovarne, da bi hodila k nauku. A prošnja so ji odločno odbili. Da je m-gla opraviti spoved v dan pred sv. obhajilom, se je naredila bolno in je ostala doma. Drugi dan je kar najlepši prosila predstojnike v tovarni, naj jo vsaj tretino dneva oproste. Tudi tega ji niso dovolili. Zato je izostala sama in je opravila svoje pobožnost. V petek zjutraj pa že pri vratih, izve, da je nemudoma odpuščena.

(Košutov pogreb.) Mažarski komedijantje so s svojim košutovanjem zapravili nebrojno denarja. Samo Pešto je stal pogreb 30.000 gld. In njihov narod marsikje nima ni poštene strehe, ni hrane! — — Absolutna norost!

(Vojaška godba) bode jutri v nedeljo svirala ob navadni uri v „Zvezdi“.

(Cirkus Amato) dospeje prihodnje dni v Ljubljano in se v to svrhu gradi že velikanska koliba na cesarja Jožefa trgu.

(Semnji po Slovenskem od 30. aprila do 5. maja.) Na Kranjskem: 30. apr. na Vrhniki, v Trziču; 1. maja v Bohinjski Bistrici, za živino, v Svibnju, Mirni Planini pri Črnomlju na Travi v kočevskem okraju; 2. maja v Boštanju; 4. maja na Jesenicah; 5. maja v Velikih Brusnicah, za živino, št. Gothardu, Poljanah, Ložu, Kočevju, na Krškem, v Litiji, na Dobručah. — Na Štajerskem: 30. apr. v Dolu, Rogateu; 1. maja v Ljubnem, pri sv. Filipu, v Muti, pri sv. Barbari, v Hajdini, v Velenju; 2. maja v Konjicah, pri št. Lovrencu, v Slov. Goricah, Braslovčah; 4. maja na Vidmu, v št. Jurju ob juž. žel., v Podsredi, v Loki, pri sv. Križu, v Selnici, na Ptujski Gori, v Slov. Bistrici. — Na Koroškem: 1. maja v Frežah, Kupli, 4. maja v št. Andražu, v Zgornji, Dravbergu, v Rotičah, Labodu, Podklostru. — Na Primorskem: 2. maja v Herpelju; 3. maja v Sežani; 4. maja v Ajdovščini.

Društva.

(Načelstvo „okrajne posojilnice v Mokronogu“) prosi tem potom vse vnanje zadružnike, da se ob priliki kakšnega opravila v Mokronogu prijavijo pri zadružnem tajniku, g. Ravnikarju, da jim izroči zadružne knjžice in zadružna pravila. Ob jedn-m jih tudi prosi, da naj ne pozabijo poravnati deležev. Vsem rodoljubom polagamo prav toplo naš mladi zavod na srce, da ga blagovolé pri ljudstvu priporočati.

Telegrami.

Opatija, 27. aprila. Vojna ladija Moltke je danes ob 1. uri popoldne mej streljanjem topov ostavila Opatijo in odplula v Palermo.

Praga, 27. aprila. Davkar selčanski je izneveril 75.000 gld. in pobegnil. Okrožno sodišče v Taboru ga išče. — Anarhista Vidlička, kateri je po obsodbi v večletno težko ječo pobegnil, prijeli so te dni na Bavarskem in ga pripeljali na mejo, kjer so ga izročili avstrijski žandarmeriji. Peljali so ga v kaznilnico v Pankracu.

Praga, 28. aprila. Dopoludne je bila poroka vojvode Madridskega s princesinjo Rohan vpricho visocega plemstva in sorodnikov. Poročal je kardinal Schönborn.

Budimpešta, 27. aprila. Odsek gospodske zbornice je v splošni razpravi vsprejel vladno predlogo o uvedanju civilnega zakona s 35 proti 15 glasom. Potem se je zakon vsprejel tudi v podrobni debati nespremenjen.

Atene, 28. aprila. Včeraj ob četrtna 10. uro zvečer bil je zopet hud potres. Več hiš je poškodovanih, več ljudij pa ubitih.

Ponarejena črna svila. Sežgi vzorec blaga, katerega hočeš kupiti, in takoj spoznaš ponaredbu. Prava, čisto barvana svila se takoj škodra, hitro ugasne in pusti malo pepela prav svetlorjave barve. — Ponarejena svila pa, ki se hitro umaže in zlomi, počasi gori, posebno pa dalje tlé nekateri niti, če je blago zeló barvano, in pusti črnoterjav pepel, ki se ne škodra, ampak zvije. Če staraš papel prave svile postane prah, ponarejene svile pa ne. **Svilarnica G. HENNEBERG** (e. in kr. dvorni založnik), Zürich razpošilja rada vzorec prave svile vsakemu in pošilja po naročilu blago v hišo poštnine in carine prosto. Pisma veljajo 10 krajezarjev, dopisnice 5 krajezarjev v Svicco. 13 (7—2) 5

Davčna reforma v Bolgariji. Bolgarska vlada si prizadeva, da izvede reformo direktnih davkov in misli pri tej priliki olajšati obdačenje zemljišč. To je mogoče, ko se reformuje carinstvo, kar je formalno toliko pripravljeno, da drugo leto stopi v veljavo. Organizacija kmetijskega kredita, ki se tudi pripravlja, bode z nameravanimi davčnimi olajšavami krepko pospeševala ugoden razvoj bolgarskega kmetijstva. To je tem večjega pomena, ker Bolgarija izvažata največ kmetijske pridelke in tu torej zboljšanje kmetijstva jako vpliva na razvoj trgovine, ko je že tudi lani se po vrednosti več izvozilo, nego uvozilo. 96 1

Gališko zemljiško-kreditno društvo v Levovu. Iz letnega poročila tega društva za leto 1893 posnemamo, da je imelo blagajničnega prometa v gotovini 341.796.367-22 gld. in efektilih 507.750.003-48 gld. To izredno visoko število prihaja od tod, da se je letos izvela konverzacija 4%, od stotnih zastavnih pisem. Druga leta je promet seveda manjši, ko je gališko kreditno društvo čisto zastavnopisemski zavod in se ne spušta v druge bančne posle. Zatorej na zavod ne vplivajo gibanja denarnega trga in daje zasebnim posestnikom zastavnih pisem največjo varnost, ki se misliti more. 96 1

Umrlí so:

26. aprila. Anton Hribar, delavec, 59 let, Kravja dolina 11. jetika. — Jožef Požlep, gostač, 68 let, Kravja dolina 11. sušica v možganih.

Tržne cene v Ljubljani

dné 28. aprila.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 50	Speh povojen, kgr.	— 66
Rež, „	5 —	Surovo maslo, „	— 75
Ječmen, „	5 80	Jajce, jedno „	— 2
Oves, „	6 60	Mleko, liter „	— 10
Ajda, „	7 —	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, „	5 —	Teleče „	— 60
Koruza, „	5 50	Svinjsko „	— 64
Krompir, „	1 60	Kostrunovo „	— 40
Leča, hktl. „	12 —	Piščanec „	— 50
Grah, „	12 —	Golob „	— 20
Fizol, „	8 —	Šeno, 100 kgr. „	2 86
Maslo, kgr. „	— 94	Slama, 100 „	2 32
Mast, „	— 68	Drva trda, 4 kub. m. „	5 90
Speh svež, „	— 56	„ mehka, 4 „ „	4 60

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu				
7. u. jut.	733.2	12.0	sl. jzpad	oblačno		
2. u. pop.	734.4	20.4	sl. zap.	„	0.00	
9. u. zveč.	733.4	14.6	„	„		

Srednja temperatura 15.7. za 5.1. nad normalom.

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospóde nastopne darove:

Francišek Peterca, trgovec in posestnik v Ljubljani, letnino za 1894	gld. 30.—
Janez Oblak, mestni kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani, mesečnino za februarij in marec	5 —
Janez Brence, župnik pri sv. Gregorju, mesečnino za marec	1.—
Janez Plevaneč, župnik v Soteski	10.—
Iz obljuje	10.—

Katoliška Tiskarna
pripoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

→ Lepa mladinska knjžica! ←

Primerno darilo so:

Pomladni glasi
posvečeni
SLOVENSKI MLADINI.
IV. zvezek.

Uredil
IVAN ŠTRUKELJ.

Založili sotrudniki.
Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani.
1894.

Cena mehko vezanemu izvodu je 25 kr., trdo vezanemu pa 35 kr., po pošti 5 kr. več.

Naročnino sprejema Ivan Štrukelj, bogoslovec v Ljubljani, in Katoliška Bukvarna.

II. in III. zvezka je tudi še nekoliko izvodov na razpolago, mehko vezan po 20 kr., trdo vezan po 30 kr.

← Lepa mladinska knjžica! →

Andrej Kalan, stolni vikar v Ljubljani, mesečnino za marec, april in maj	15.—
Anton Jamnik, župnik v Sorici	6.—
Josip Lavrič, župnik v Ambrusu	5.—
Frančišek Perpar, župnik v Zagradcu	4.—
Janez Zupančič, župnik na Topli Rebri	3.—
Josip Kos, farni upravitelj na Selih pri Šumbregu	3.—
Josip Žagar, kapelan v Hinjah	2.—
Josip Sterbenc, duhovnik v p. v Ljubljani, letnino za 1894	5.—
Lavrencij Kristofič, župnik v Kovorju	5.—
Dober namen	5.—
Frančišek Bartol, posestnik pri Sv. Gregorju, 1 krono	—50
Anton Zupančič, profesor bogoslovja v Ljubljani, mesečnino za april, maj in junij	15.—
Rabagas, 1 krono	—50
„Čisti dobiček“ od Sv. Gregorja	1.—
Marko Vales, samostojni vikar v Branici na Goriskem, za prvo polovico leta 1894	6.—
Zbirka od Sv. Gregorja, 1 krona	—50
Janez Kljun, župnik v Šmartinu v Spodnjem Tubinu	14.—
„Lesničnik“ 1 krono	—50
Neimenovan, mesečnino za januarij, februarij in marec po 1 gld.	3.—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!

V Ljubljani, dné 21. aprila 1894.

Josip Šiška,

tajnik „izvršajočega odsaka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.

Vsakovrstne
venčke za birmance
po najnižji ceni pri
Rozaliji Podkrajšek
Špitalske ulice. 258 1

Išče se mladenič,

ki bi znal cerkvenikovo službo opravljati, zraven pa tudi pri kmetiji pomagati.

Več se izve pri **Janezu Avlič-u**, mežnarju v Zadobravu, fara pri Dev. Mariji v Polju. Pošta Zalog. 249 1—1

MATIJA HORVAT,
čevljarski mojster,
v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,
priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v obila naročanja raznovrstnega

Hobuvälä

katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivo trpežnega blaga in po zahtevi od najfinejše do najprostejše oblike. 16 12—5

Domača zanesljiva trrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

zlate, srebrne in nikelate ve-
rižice, medaljone, prstane, za-
pestnice, naprsne igle prodaja in
ima v zalogi

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, nasproti rotovžu.

Popravlja tudi najtežavnejša iz-
vršuje tekom 14 dni. — Za blago pri
njem kupljeno istotako za natančno po-
pravo jamči. 158 7

Ceniki s podobami so franko na razpolago.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko delalnico

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko vštetojoča se dela natančno, vestno, po
poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna **razpela**, pripravna za misijone, procesije, šole
in zasebna stanovanja.

Naročila na **križeva pota** izvršuje prav ukusno in lično. 114 49-104

Razglas.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem Mestu daje na
podlagi sklepa z dne 21. marca 1894. št. 1., na znanje, da bode
hranilnica začela poslovati

dné 1. maja tekočega leta

ob 10. uri v mestni hiši.

Od tega dneva se bodo prejemale vloge. Prošnje za posojila pa
se lahko vlagajo že od 15. aprila počenši.

Uradni dnevi so vsak torek in petek od 10.—12. ure dopoldne.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem Mestu,

dné 30. marca 1894.

206 4-4

Adolf Pauser,
predsednik ravnateljstva.

Fran Perko,
pisarnični ravnatelj.

Dr. Schegula,
podpredsednik ravnateljstva.

Novo!

bogato založeno skladišče

blaga za ženske obleke

levantine, zephira, pliša, batista,
à jour-blaga, batista za bluže itd.,

blaga za obleke za gospode in dečke

po najnižjih cenah ima

J. Grobelnik

na Mestnem trgu št. 20

v Ljubljani.

240 3-3

Vzorci na željo franko in zastonj.

Vnanja naročila vršé se z obratno pošto.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 620 26-20

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in **budilnih ur**

in le dobre do najfineše kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitate in novosti žepnih nihalnih, stenskih in bu-
dilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za
oboje, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd..
vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki
izberi

drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe
in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

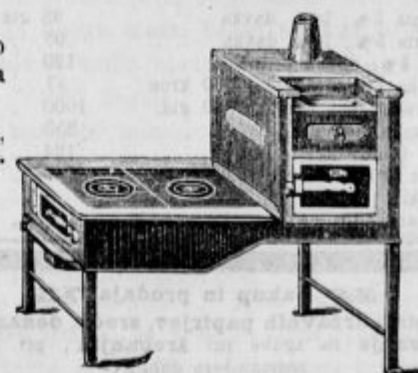
Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsako
vrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na
izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvršé. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja,
istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

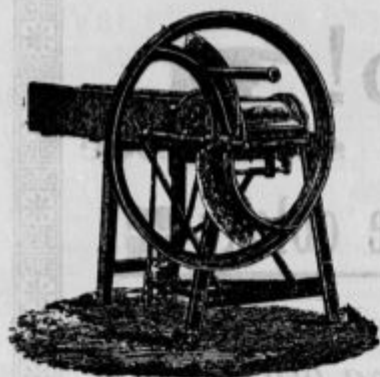
Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko.

Kovači! Tu kupujete železo naj-
ceneje, pri pošteni vagi
in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bode-
te prepričali!

CARBOLINEUM!

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

kmetijskih
strojev in orodja

**Strojev
za vinarstvo**

vsakovrstnih
**sesalk
pralnih strojev
ovijalnikov,
zravnalnikov
perila**

patentovanih
mlinov
za domačo upo-
rabo,

239 na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri (52-2)

Avgustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.

Prijazna poštena postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Preselitev kamnoseške obrti in priporočilo.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi uljudno
javljam, da sem preselil in popolnoma prenovil svojo

kamnoseško delalnico

s sv. Petra nabrežja v

Poljske ulice šte. 49 v Ljubljani

(nasproti učiteljsku in poleg Hafnerjeve pivarne)

kjer bodem izvrševal vsa v kamnoseški obrt vstevajoča se dela vestno,
iz dobrega, trpežnega različnega kamnja po možno nizki cenil.

V zalogi imel bodem še v večji izbiери vsakovrstne

nagrobne spomenike

naročene pa izdeloval po izbranih obrisih ali načrtih po želji cenj. naročnikov.
Zahvaljujoč se za dosedanje mnogostransko naklonjenost priporočam se
i nadalje osobito prečast. duhovščini in stavbinskim podjetnikom v izvrševanje

cerkvenih umetnih in stavbenih kamnoseških del.

Velespoštovanjem 254 12-1

**Ignacij Čamernik, kamnosek, v Poljskih ulicah
šte. 49 v Ljubljani.**

Pod Trančo **J. SOKLIČ** Gledal. ulice
šte. 1 šte. 6
v Ljubljani

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izborna svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov 126 62-9
turistskih klobukov, čepic

Tovarniška zaloga
kodnatih klobukov c. kr. dvornih
zložnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Kovertes firmo
priporoča
Katoliška Tiskarna
po nizkej cenil.

**Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek
za prečastito duhovščino**

„pri rudečem križu“

623 52-19

Viljema Skarda

IV., Wattergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporoča za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško
ter redovniško obleko za
duhovnike

kot: Havelock, vrhne
suknje, duhovniške
suknje itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih
predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprs-
nice, vsakovrstne du-
hovniške čepice.

Paramente preskrbuje
po najnižji cenil.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega, trpežnega blaga,
natančno izdelano; neuga-
jajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meril je na razpolago.
Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

Primerna darila za Binkosti in sv. birmo

po dokaj znižani cenil, kakor bi bila

razprodaja

velike zaloge najnovejših zlatih, sre-
brnih in nikelnastih

žepnih ur in verižic,

vsakovrstnih zlatih in srebrnih
**uhanov, zapestnic, prsta-
nov, naprsnih igel in naj-
raznovrstnejših okraskov.**

O priliki binkostnih praznikov vabi v
prav obilno nakupavanje vse botre in botre

Franc Čuden, urar in trgovina
z zlatino, (255 4-1)
v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu.

Povsem nova zaloga!

**Najnovejše
v svilnatem blagu**

za cele obleke in bluze.

Vzorci so franko na razpolago.

Solnčniki

istotako

najnovejše blago za lišp,

čipke, pajčolan in trakovi,

cvetice in peresa.

Velika izber sraje za turiste, nogovic za gospé in
otroke, obujkov za gospode, rokavic, kravat in
najtrpežnejših sraje za gospode, ovratnikov in manšet

priporoča 241 5-3

**Alojzij Persché, Stolni trg poleg rotovža
v Ljubljani.**

Dunajska borza.

Dne 28. aprila.

Papirna renta 5%, 16% davka	98	50	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98	30	
Zlata renta 4%, davka prosta	120		
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97	75	
Akeije avstro-ogerske banke, 600 gid.	1000		
Kreditne akeije, 160 gid.	353	25	
London, 10 funtov strl.	124	85	
Napoleonor (20 fr.)	9	93	
Cesarski cekini	5	90	
Nemških mark 100	61	17 1/2	

Dne 27. aprila.

Ogerska zlata renta 4%	119	05	kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95	10	
4% državne srečke l. 1854., 250 gid.	147	50	
5% državne srečke l. 1860., 100 gid.	158		
Državne srečke l. 1864., 100 gid.	197	50	
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98	50	
4% kranjsko deželno posojilo	97	60	
Kreditne srečke. 100 gid.	198	75	
St. Genois srečke. 40 gid.	71	50	

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142	75	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gid.	18	50	
Rudolfove srečke, 10 gid.	22	75	
Salmove srečke, 40 gid.	74		
Waldsteinove srečke, 20 gid.	50		
Ljubljanske srečke	23	25	
Akeije anglo-avstrijske banke, 200 gid.	150	75	
Akeije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2990			
Akeije južne železnice, 200 gid. sr.	105	25	
Papirnih rubeljev 100	134	12 1/2	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.